

1.mája 2018 nadobudol účinnosť Zákon 112/2018 o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Tento zákon **ustanovuje** subjekty sociálnej ekonomiky, sociálne podniky, organizácie sektora sociálnej ekonomiky, **poskytovanie podpory** pre podniky v širšom priestore sociálnej ekonomiky a **vymedzuje** sektor sociálnej ekonomiky a štátnu správu v oblasti sociálnej ekonomiky.

V priestore so sociálnymi problémami nachádza **sociálne podnikanie** svoje opodstatnenie ako nová oblasť podnikateľských aktivít. Je to inovatívna forma podnikania, ktorá je rozšírená po celej Európe. Základným aktérom je **sociálny podnik**, ktorý nadobúda rôzne **organizačné formy** (občianske združenie, nadácia, neinvestičný fond, nezisková organizácia, účelové zariadenie cirkvi, obchodná spoločnosť, družstvo, osoba- podnikateľ, ktorá je zamestnávateľom). Stručne povedané, za takéto subjekty pokladáme tie, ktorých **ciele a poslanie smerujú k riešeniu sociálnych problémov vlastnou ekonomickou a hospodárskou aktivitou**.

Pomáha osobám, ktoré sú v zmysle zákona znevýhodnené, alebo zraniteľné, uplatniť sa na trhu práce.

Sociálny podnik je podnik:

- a) ktorý **vykonáva** sústavne, samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť **hospodársku činnosť**,
 - b) ktorého hlavným **cieľom** je **dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu (PSV)**,
 - c) v ktorom **k dosahovaniu PSV** prispievajú **tovary alebo služby**, ktoré **vyrába**, dodáva, poskytuje alebo distribuuje, alebo k nemu prispieva spôsob ich výroby alebo poskytovania,
 - d) ktorý **ak**,
 - 1. zo svojej činnosti **dosiahne zisk**, použije **viac ako 50 %** zo zisku po zdanení na **dosiahnutie hlavného cieľa**
 - 2. časť zisku rozdeľuje podľa Obchodného zákonníka , rozdeľuje ho podľa postupov a pravidiel, ktoré nenarúšajú hlavný cieľ,
 - e) ktorý do spravovania svojej hospodárskej činnosti **zapája zainteresované osoby**.
- Podnik, ktorému bol priznaný štatút Registrovaného sociálneho podniku je Registrovaný sociálny podnik*

pozor – hlavný cieľ nie je zisk, ale podnik musí vedieť prežiť, t.j. byť udržateľný, to zahŕňa aj schopnosť splácať úvery, ktoré si na seba zoberie

Obecná firma ako prostriedok rozvoja lokálnej zamestnanosti

Samosprávu považujeme za stabilný, kompetentný, a zodpovedný prvok sociálnej konštitúcie. Či už z hľadiska územia (priestoru), alebo z hľadiska sociálnych vzťahov, spoločného životného prostredia či vnútornej správy, je samospráva tým čo umožňuje (mala by umožňovať) napĺňanie väčšiny potrieb ľudí.

Najkonceptnejším nástrojom lokálneho riešenia zamestnanosti je **obecná firma**.

Prečo teda obec?

1. pozná svoje zdroje a môže nimi disponovať
2. pozná svoje potreby a môže ich realizovať
3. je blízko (resp. je priamo prepojená) s občanom – človekom na najosobnejšej úrovni akú si môžeme v pracovno – právnom či odberateľsko – dodávateľskom vzťahu predstaviť
4. je spôsobilá pre objektívne poznanie problémov občanov, klientov, partnerov, keďže je s ním v bezprostrednom kontakte
5. jej riadiacim orgánom je predstavenstvo (optimálne) ktoré je zároveň obecným zastupiteľstvom. Toto zabezpečuje transparentnosť, serióznosť, v každom prípade však priamy dosah občana na fungovanie obecnej firmy, prostredníctvom volených predstaviteľov samosprávy
6. prioritne zabezpečuje službu – činnosť, ktorá je potrebná pre občana, obec a jej rozvoj
7. produkuje činnosť ktorá je adekvátne ľudským zdrojom a možnostiam svojich občanov

Stručné zhrnutie prínosu obecnej firmy:

Zámer obecnej firmy

- vytvárať zisk použiteľný na vlastný rozvoj(ak vytvára hospodársku činnosť)
- tvorbu ďalších pracovných miest
- zabezpečovanie udržateľnosti subsystému
-

Teoretické východiská opodstatnenosti obecnej firmy

- stabilita postavenia samosprávy
- bezprostredný a každodenný kontakt s občanom - zamestnancom
- poznanie občana – zamestnanca (podmienok a životnej úrovne)
- dôvera občana voči obci (zamestnanca voči zamestnávateľovi)
- vykonávanie pracovnej činnosti (najmä) v mieste bydliska

Prínos na lokálnej úrovni

- zvyšovanie zamestnanosti predovšetkým tých ktorí sú diskriminovaní, pričom sú schopní kvalitne pracovať
- riešenie prác potrebných pre obec a jej rozvoj
- zlepšovanie zamestnatel'nosti

Pozitívny sociálny vplyv

- **Pozitívny sociálny vplyv** – dosahuje podnik naplňaním jednej so spoločenských prospešných služieb (§2 ods.4 zákona) **Služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti (vo Vašom prípade)**
- pozitívny sociálny vplyv naplňa sociálny podnik prednostne zamestnávaním znevýhodnených a zraniteľných osôb v integračnom sociálnom podniku (**vo Vašom prípade**) (najmenej 30% znevýhodnených z celkového počtu zamestnancov alebo najmenej 30% zraniteľných z celkového počtu zamestnancov alebo najmenej 40% znevýhodnených a zraniteľných z celkového počtu zamestnancov)

Transformácia chránenej dielne do subjektu sociálnej ekonomiky:

Prechodné obdobie od 1.mája 2018 do 31.12.2020 :

PO/FO s postavením CHD priznaným **pred 1.májom 2018** :

- môže žiadať aj o priznanie štatútu IP
- postavenie CHD týmto **nezaniká**
- avšak nárok bude mať buď na príspevky určené pre IP – podľa §53f,g alebo na príspevky pre CHD – nemôže prísť k duplicitnému vyplácaniu príspevkov dňom 1.1.2021 pre FO alebo PO s postavením CHD a zároveň štatútom IP – **automaticky zaniká postavenie CHD**

Porovnanie CHD a sociálneho podniku:

PRÍSPEVKY v zmysle Zákona 5/2004 o službách zamestnanosti

Zákon 112/2018 Integračný podnik

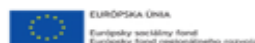
- §53f bonusový príspevok za umiestnenie na otvorenom trhu práce
- §53g kompenzačný príspevok na zníženú produktivitu

Zákon 5/2004 Chránená dielňa a chránené pracovisko

- § 56 príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska
- § 59 príspevok na činnosť pracovného asistenta
- § 60 príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (zamestnávateľ)

Národný projekt Inštitút sociálnej ekonomiky

Chránená dielňa:

§ 56 príspevok na zriadenie CHD alebo CHP

- jednorázový príspevok
- v okresoch s priemernou mierou evidovanej nezamestnanosti nižšou alebo rovnakou ako celoslovenský priemer je **6002,83 EUR**
- v okresoch s priemernou mierou evidovanej nezamestnanosti vyššou alebo rovnakou ako celoslovenský priemer je **6503,06 EUR**

§ 59 Príspevok na činnosť pracovného asistenta

- vyplácaný mesačne
- príspevok sa poskytuje mesačne
- počas prípadné zriadenia integračného podniku nestratí nárok

§ 60 Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov CHD alebo CHP a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

- vyplácané štvrťročne
- výška príspevku 831,47 EUR/rok 3 325,88 EUR
- výška príspevku 1662,92 EUR/rok – na jedného občana so ZP, ktorý pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyšší ako 70 % ZP 6651,68 EUR

Integračný podnik: (transformácia z CHD)

Kompenzačné príspevky sú osobitným typom príspevkov, ktoré sú súčasťou aktívnych opatrení na trhu práce. Na poskytnutie kompenzačných príspevkov je právny nárok. To znamená, že ak žiadateľ – integračný podnik splní hmotnoprávne podmienky pre poskytnutie príspevkov, úrad je povinný mu príspevky poskytnúť.

§ 53 g Kompenzačný príspevok integračnému podniku

Úrad poskytuje kompenzačné príspevky integračnému podniku, ak o ne písomne požiada,

- A. mzdové náklady
- B. dodatočné náklady
- C. náklady vynaložené na pomoc zamestnaným znevýhodneným osobám

A. mzdové náklady:

a) pre znevýhodnených s nižším ako stredným odborným vzdelaním / dlhodobo nezamestnaných :

50% z oprávnených nákladov, max do výšky 50% z priemernej CCP – aktuálne cca **665,18 EUR**

b) pre inak znevýhodnených:

40% z oprávnených nákladov, max do výšky 40% z priemernej CCP – aktuálne cca **532,14 EUR**

c) pre zdravotne postihnutých počas celej doby zamestnávania

75% z oprávnených nákladov, max do výšky 60% z priemernej CCP – aktuálne cca **798,21 EUR**

d) pre zraniteľných – 12 mesiacov

25% z oprávnených nákladov, max do výšky 25% z priemernej CCP – aktuálne cca **332,59 EUR**

B. dodatočné náklady spojené so zamestnávaním osôb, ktoré sú znevýhodnenými osobami z dôvodu spočívajúcim v ich **zdravotnom stave**

Vo výške 100% oprávnených nákladov, raz za rok avšak maximálne :

Prvé 3 roky zamestnávania :

- 2,5 násobok priemernej CCP (aktuálne cca **3.325,90 EUR**)

Každé ďalšie 3 roky :

- 1,2 násobok priemernej CCP (aktuálne cca **1.596,43 EUR**)

C. náklady vynaložené na pomoc zamestnaným znevýhodneným osobám

- **pre znevýhodnených 12 mesiacov**
- **pre značne znevýhodnených 24 mesiacov**
 - 50% z oprávnených nákladov, max do výšky 50% z priemernej CCP – aktuálne cca 625,295 EUR
 - vyškolenie takéhoto zamestnanca na pomoc znevýhodneným pracovníkom

§ 53 f príspevok integračnému podniku (pre zamestnávateľa)

- 1-3 mesiac po ukončení PP : **10%** z vymeriavacieho základu, max 50% z priemernej mzdy za I-III.Q. predchádzajúceho roka
- 4-6 mesiac po ukončení PP : **20%** z vymeriavacieho základu, max 50% z priemernej mzdy za I-III.Q. predchádzajúceho roka
- 7-9 mesiac po ukončení PP : **30%** z vymeriavacieho základu, max 50% z priemernej mzdy za I-III.Q. predchádzajúceho roka

- 10-12 mesiac po ukončení PP : **40%** z vymeriavacieho základu, max 50% z priemernej mzdy za I-III.Q. predchádzajúceho roka
Priemerná mzda za 2019– HM : 955,00 Eur – 50% vo výške 477,50 Eur

Podmienky priznania štatútu registrovaného sociálneho podniku

Štatút registrovaného sociálneho podniku je možné priznať žiadateľovi v súlade s ustanovením § 6 zákona, ktorý

a) spĺňa podmienky podľa § 5 ods. 1, a ak žiada o priznanie štatútu

1. **registrovaného integračného sociálneho podniku** (ďalej len „integračný podnik“), spĺňa aj podmienky dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu a spôsobu jeho merania podľa § 12 ods. 1 a 2,
2. **registrovaného sociálneho podniku bývania** (ďalej len „sociálny podnik bývania“), spĺňa aj podmienky dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu a spôsobu jeho merania podľa § 13 ods. 1 až 3,
3. **iného registrovaného sociálneho podniku**, dosahuje väčší pozitívny sociálny vplyv ako podnikateľ, ktorý obdobnú činnosť vykonáva na účel dosiahnutia zisku,

b) má zriadený **poradný výbor** podľa § 9 alebo uplatňuje demokratickú správu podľa § 10,

c) má **základný dokument**, ktorý obsahuje

1. opis hlavného cieľa žiadateľa podľa § 5 ods. 1 písm. b),
2. spôsob merania pozitívneho sociálneho vplyvu,
3. predmet hospodárskej činnosti,
4. opis, akým spôsobom tovary alebo služby, ktoré žiadateľ vyrába, dodáva, poskytuje alebo distribuuje, alebo spôsob ich výroby alebo poskytovania prispievajú k dosahovaniu pozitívneho sociálneho vplyvu,
5. záväzok žiadateľa využívať viac ako 50 % zisku na dosiahnutie hlavného cieľa podľa § 5 ods. 1 písm. b) a určenie postupov a pravidiel rozdeľovania zvyšnej časti zisku, ktoré nenarušia hlavný cieľ,
6. opis zapájania zainteresovaných osôb prostredníctvom poradného výboru podľa § 9 alebo uplatňovaním demokratickej správy podľa § 10,
7. opis spôsobu, akým sú splnené podmienky podľa písmena h),

d) **má sídlo**, ak ide o právnickú osobu, alebo **miesto podnikania**, ak ide o fyzickú osobu, na území Slovenskej republiky, iného členského štátu Európskej únie, štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, alebo Švajčiarskej konfederácie (ďalej len „iný členský štát“),

e) je **dôveryhodný**,

f) **má vypracovaný projekt činnosti** registrovaného sociálneho podniku vrátane kalkulácie predpokladaných príjmov a výdavkov, ak ide o žiadateľa, ktorý existuje alebo vykonáva aktivity v oblasti sociálnej ekonomiky najdlhšie jeden rok (ďalej len „začínajúci podnik“), alebo o žiadateľa podľa § 7 ods. 5 poslednej vety,

g) je **bezúhonný**; ak ide o právnickú osobu, podmienku bezúhonnosti musí spĺňať aj štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu,

h) **dodržiava** vo svojej vnútornej organizácii a činnosti **podmienky** podľa

1. § 221 ods. 3, § 222, 223, 235, 244, 245, 252 a 253 Obchodného zákonníka, ak ide o občianske združenie,

2. § 67, 105, 106, 108 až 124 a 136 Obchodného zákonníka, ak ide o nadáciu, neziskovú organizáciu alebo účelové zariadenie cirkvi,

i) **nemá nedoplatky poistného** na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie v Slovenskej republike, v štáte sídla, ak ide o právnickú osobu, alebo v štáte miesta podnikania, ak ide o fyzickú osobu,

j) **nemá nedoplatky na dani** v Slovenskej republike, ktorej správcom je daňový úrad alebo colný úrad, v štáte sídla, ak ide o právnickú osobu, alebo v štáte miesta podnikania, ak ide o fyzickú osobu,

k) **neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania** v období troch rokov pred podaním žiadosti o priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku,

l) **nemá na majetok vyhlásený konkurz**, proti ktorému nebolo zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku, alebo nebol zrušený konkurz pre nedostatok majetku, nie je v reštrukturalizácii a nie je v likvidácii,

m) **nemal zrušený štatút registrovaného sociálneho podniku** v období troch rokov pred podaním žiadosti o priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku.

U žiadateľa, ktorý má sídlo, ak ide o právnickú osobu, alebo miesto podnikania, ak ide o fyzickú osobu, na území Slovenskej republiky, splnenie podmienok podľa odseku 1 písm. c), d), g), i) až l) zisťuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo práce“) z úradnej povinnosti; to sa nevzťahuje na podmienku podľa odseku 1 písm. c), ak ide o žiadateľa, ktorý nie je **obchodnou spoločnosťou** alebo **družstvom**. Zdravotná poisťovňa, Sociálna poisťovňa a Národný inšpektorát práce sú povinní do piatich pracovných dní odo dňa doručenia žiadosti poskytnúť ministerstvu práce elektronicky z informačného systému informácie týkajúce sa splnenia podmienok podľa odseku 1 písm. i) a k).

Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov. Údaje podľa § 7 ods. 1 písm. a) ministerstvo práce bezodkladne zašle elektronickou formou Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky.

Ministerstvo práce zisťuje splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. e) a m) u **všetkých žiadateľov**.

Základným dokumentom podľa § 6 ods. 1 písm. c)

- a) občianskeho združenia, účelového zariadenia cirkvi, družstva a akciovej spoločnosti sú **stanovy**,
- b) neziskovej organizácie je **štatút**,
- c) nadácie je **nadačná listina**,
- d) verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným je **spoločenská zmluva**,
- e) jednoduchej spoločnosti na akcie je **zakladateľská zmluva, zakladateľská listina** alebo **stanovy**,
- f) fyzickej osoby - podnikateľa, ktorá je zamestnávateľom, a žiadateľa, ktorý má sídlo alebo miesto podnikania na **území iného členského štátu**, je **iný dokument**

Za dôveryhodného sa na účely § 6 ods. 1 písm. e) nepovažuje ten, u koho je preukázateľne spochybnené, že bude v súvislosti s vykonávaním hospodárskej činnosti registrovaného sociálneho podniku čestne a svedomito plniť povinnosti podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov.

Za bezúhonného sa na účely § 6 ods. 1 písm. g) nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, ak jeho odsúdenie nebolo zahladené alebo ak sa na neho nehladá, akoby nebol odsúdený.

2) **Konanie o priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku**

Konanie o priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku sa podľa ustanovenia § 7 zákona, začína na **žiadost' o priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku** (ďalej len „žiadost' o štatút“), ktorá musí byť písomná, musí obsahovať identifikačné údaje žiadateľa podľa predtlaču s určením registrovaného sociálneho podniku podľa § 11, o ktorého priznanie štatútu žiadateľ žiada.

Žiadost' o štatút sa podáva na formulári určenom ministerstvom práce a doručuje sa spolu s prílohami na adresu :

Výhody transformácie CHD na integračný podnik

1. pri IP je výhodou, že nikto nerozdeľuje osoby so zdravotným postihnutím podľa miery postihnutia alebo či je uznaná za invalidnú alebo nie, všetko sú zamestnanci
2. mzdy sú vyplácané mesačne – v porovnaní s úhradou pri CHD štvrt'ročne
3. dodatočné náklady

Sociálny podnik, aplikuje princípy bežného podnikateľského subjektu a rovnako ako bežný podnikateľský subjekt, produkuje a predáva tovary alebo služby. Jediný rozdiel je, že zisk, ktorý sociálny podnik vytvorí nie je prerozdeľovaný medzi akcionárov alebo zakladateľov podniku, ale je využitý v prospech riešenia konkrétneho spoločenského problému..

Sociálne podnikanie sa stáva stále viac populárnym nástrojom pre riešenie problémov ako napr. nezamestnanosť znevýhodnených skupín najmä v prostredí malých samospráv (obec je

zakladateľom sociálneho podniku a sociálny podnik je kontrolovaný obecným zastupiteľstvom).